Tisza-Szántól

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XVIII. évfolyam 296. szám. Nagy-Várad. Vasárnap, 1912. december 29

A nemzeti birtokpolitika tüzhelye.

A Magyar Földhitelintézet Országos Szövetsége, a melyet a törvényhozás ingatlan feldarabolásoknak, telepitéseknek, bérletszövetkezetek létesitésének és más birtokpolitikai müveleteknek — a nyerészkedés kizárásával való — végrehajtására és ezen müveletekkel, valamint gazdasági munkásházak épitésével és közlegelők szerzésével kapcsolatos hiteligények kielégitésére éppen a tizenkettedik órában alakitott, akkor, a mikor már veszedelemmé kezdett fajulni a nemzeti lét ezen objektumaival való lelketlen spekulálás, első esztendei müködéséről már beszámolhat a közönség előtt.

Az intézet immár eredményekre tekinthet vissza, a melyeket leginkább az magyaráz meg, hogy a vezetésben és a végrehajtásban teljesen érvényesültek azok az elvek, a melyeket az alakulás idején eléje tüzött a törvényhozás.

Rövid szemle a mult esztendő munkásságán teljesen igazolja azt az állitást, a mely egyuttal azt is megvilágitja, hogy a program beváltásában mily lelkiismeretesen járt el a vezetőség, a mely erre a nagy nemzeti munkára kapott megbizást, törvényhozási felhatalmazást és társadalmi segitséget.

Parcellázás céljából megvásárolt az intézet körülbelül 14.215 kat. hold földet és ezt nagy részben kisgazdáknak, apróbb részletekben már tovább adta, részben még a parcellázás folyamatban van. A vételár megállapitásánál az intézet programjának megfelelőleg a fősulyt arra helyezte, hogy a vevő kisgazdák anyagi boldogulása biztositva legyen.

A vevők a vételár 25 százalékát fizetik le készpénzben, mig a hátralékos 75 százalék fedezetére hosszu lejáratu, alacsony kamatu kényelmes törlesztéses kölcsön lesz folyósitva. A vevőket mérnöki költség nem terheli, nagymértékü illetékkedvezmény is segiti őket. A feldarabolt birtokok Veszprém, Hont, Trencsén, Somogy, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Sáros, Heves, Jász-Nagykun Szolnok, Csanád, Zemplén, Szabolcs, Arad, Szilágy, Kolozs, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos, Kisküküllő és Maros-Torda vármegyékben feküsznek.

Bérbe vett az intézet (legnagyobbrészt a nagyváradi l. sz. püspökségtől) 16.495 kat. hold földet, mely területből egyedül Biharvármegye 18 községében 1838 kisbérlővel 21 bércsoport lett alakitva. Kilenc középbérletet is létesitett az intézet 6202 holdnyi bérgöddel. Ezenkivül 27.452 kat. holdon vette át az intézet kisgazdák bérleteinek kezelését. Bérleteknél a tulajdonossal szemben az intézet szerepel mint főbérlő, egy összegben fizeti a tulajdonosnak az évi haszonbért, viseli a delcredot, a feldarabolással, kiosztással és a bérbeszedéssel járó gondot és ez által a kisgazdák részére hozzáférhetővé teszi az olyan földet is, melyet eddig csak nagybérlőknek adtak ki haszonbérbe. Minden bérletkörzethez a mindenben megfelelő gazdatisztek sorából egy-egy bérleti felügyelőt alkalmazott az intézet, a kik a bérlők között élvén, azokkal állandó érintkezésben vannak, nekik gazdasági tanácscsal szolgálnak, őket a modernebb gazdálkodásra szoktatni vannak hivatva.

Legelőkölcsön cimén a vételár teljes összege erejéig ötven éves törlesztéses kölcsönök alakjában huszonhét községnek, (közbirtokosságnak) összesen 2.693.400 koronát szavazott meg az intézet. Előmozditotta ez által a községek, legelőszerzési törekvéseit, közvetve pedig az állattenyésztés érdekeit is szolgálta.

Gazdasági munkásházak épitésére folyósitva lett 428.500 korona, megszavazva 543.500 korona, amit miharább fel fog használni az érdekeltség.

Telepitésekre szánt birtokon a telepek elhelyezése a sulyos pénzügyi viszonyok következtében nem volt lehetséges. Ez kétségtelenül a legnehezebb feladata az intézetnek, mert a telepeseknek a föld vételárának 25 százalékán tul még legalább annyi vagyonnal kell rendelkezniök, hogy a költözködés, uj berendezés és házépités költségeit viselhessék. Ez az okszerü telepitési politika elemi követelménye, mert ha legalább ennyit nem követelnek a telepesektől (vagy helyettük nem vállalja a közterhek egy részét az uradalom, mint a nagyváradi káptalan Irászon tette) mögöttük mihamarább feltünik a pusztulás réme, amely magával ragadja a telepesnek kis vagyonát, ami azt eredményezi, hogy a telepités helyett lesz a kicsiből való teljes pusztulás, amint ezt számtalan spekulációra alapitott telepités megmutatta.

Főbb vonásaikban ezek történtek a nemzeti birtokpolitika tüzhelyén a tünő esztendőken. Megszivlelésre és cselekvésre inditó mozzanatok ezek, amelyek bizonyára arra inditják a jó magyart, hogy itt,

Az uj csipke-áruházban

Nagyvárad, Kossuth-u.

Turul cipőüzlet mellett.

feltünést keltő alkalmi árak uri és női divatcikkekben, óriási választék kesztyük, férfi- és női gyermek eső- és napernyők, ridikülök, **zürichi csipkék,** aplikációk, stórok **fehérneműek és kézimunkákban.**

ennél a tüzhelynél keresse a birtokpolitika kialakulását, ne pedig a spekulációnál, amely mint tüz támadja meg és pusztitja az igaz nemzeti értékeket.

A nemzetközi helyzet

Londonban ma ujra összeültek a békedelegátusok s legkésőbb hétfőn döntenek a béke vagy háboru sorsa felett. A török ellenjavaslatokon kivül ujabb nehézséget okoz Monasztir birtoka, amelyre Bulgária is igényt tart.

A *Frankfurter Zeitung* tudósitója beszélgetett *Prohászka* konzulnak második kavasszával s ebből most már meglehet állapitani, mi történt Prizrendben. Ha konzulunk személyét nem is merték érinteni — bizony ott halatlan vadságok és sulyos sértések történtek, melyekért a bocsánatkérés (ezt is eltagadják Belgrádban) bizony sovány elégtétel.

A helyzet még nem változott, hogy még mindig elég komoly, mutatja az a hir, mely szerint Oroszország egy ujabb hadtestet mozgósit az osztrák határ felé.

Békekonferencia.

London, dec. 28.

A békekonferencia mai ülésén a török delegátus előterjesztette az ellenjavaslatot, amit azonban a balkáni követek nem fogadtak el, hanem előbb kormányaikkal fognak tárgyalni.

A döntés küszöbén.

Konstantinápoly, dec. 28.

Politikai körökből jelentik, hogy a londoni békekonferencia mai tanácskozásán végleges döntést fognak hozni, ugy hogy legkésőbb hétfőn eldől a háboru és a béke kérdése.

Mit fog tenni az orosz kormány.

Páris, dec. 28.

Az orosz kormány erélyesen álláspontot fog foglalni, ha a monarchia ujabb követelésekkel lép fel. Ebben az irányban már megbizták a berlini követet is, hogy Oroszország ily határozatát mikép fogadja a német birodalom.

Bulgár-török tanácskozás.

London, dec. 28.

A török és a bolgár delegátusok a két ünnepnapon hosszasan tanácskoztak. Nincsen kizárva, hogy a békekötés után szoros kereskedelempolitikai viszony fog létrejönni Bulgária és Törökország között és hogy a balkáni vámunió eszméjét elejtik.

Orosz mozgósitás.

Berlin, dec. 28.

A Vorwerts-nek jelentik Pétervárról: A poltavai és kárkovi kormányzóságokban elhelyezett 10. hadtestet január 3-án mozgósitani fogják. A hadügyminiszter behivta az 1907., 1908. és 1909. évi tartalékosokat s azokat a rendes katonákat is, akiket már őszkor kellett volna hazabocsátani, tovább is fegyver alatt tartja. A 10. hadtest egy részét Volhiniába, az osztrák határra küldik. A készleteket mindenütt kiegészitik.

Mi történt Prizrenben?

Frankfurt, dec. 28.

A prizreni osztrák és magyar konzulátusnak második kavassza Isza Hánum Káli a konzulátus semlegességének és integritásának megsértéséről a „Frankfurter Zeitung" tudósitójának, Enke Ferencnek a következőket mondta el:

Miután a szerb csapatok Prizrenbe bevonultak, kevéssel utóbb lövöldözést hallottunk az utcáról. *Prohászka* izgatottan fölkiáltott:

— Ez árulás! Ártatlan albánokra lőnek!

Prohászka ki akart rohanni a konzulátusból, hogy felelősségre vonja a szerb csapat parancsnokát. Csak nehezen tudtuk ettől a szándékától eltántoritani. Prohászka nekem megparancsolta, hogy menjek a kertbe, nyissam ki a kapuját és bocsássam be a menekülőket.

Ennek a parancsnak engedelmeskedtem és a ház meg a kert csakhamar egészen megtelt menekülőkkel. Ezek a szegény emberek jajgatva hajmeresztő dolgokat modtak el a megvadult szerbekről.

A konzulátusban a konzulon, titkárán és a két kavaszon kivül egy olasz kereskedő, egy birodalmi német és két osztrák utazó volt; ezekhez járult még huszonkét sebesült a városból való tizennyolc család, továbbá több uriasszony, akik a betegeket ápolták és nagyon sok gyermek.

Egyszerre egy csapat szerb katona egy lovas tiszt vezetésével felvonult a konzulátus előtt. A tiszt magához szólitott engem s azt mondta, hogy a konzullal akar beszélni. *Prohászka*, akit értesitettem a dologról, a kapuhoz ment, amire aztán a szerb tiszt követelte a kert ajtójának kinyitását s azt mondta, hogy sebesült katonáit be akarja

A LEGJOBB TORNÁSZ.

*

A hitoktatónktól, de meg a többi tanárainktól is már az ötödik osztályban nagyon sokszor hallottuk, hogy az érettségi után elzüllik az ember. Mindig korcsmát, kártyát emlegettek s óvatosan kerülték a nőt! . . .

Emlékszem, nagyon konfuzus volt előttünk az egész figyelmeztetés. Egyáltalán nem vettük akkor észre, csak eleresztettük a fülünk mellett, mint a többi komoly tanári frázist.

Sápadt intézeti diákok voltunk, akik csak otthon a vakációk alatt juthattunk egy kis borhoz, likőrhöz. De mikor ugy néha-néha otthon idogáltunk, hát ugyan kinek jutott volna eszébe, hogy igy kezdődik a züllés! . . .

Meg aztán esős husvéti vakációk alatt a fütetlen nappaliban nagykabátban ülve huszonegyeztünk mogyoróra. Ezzel szórakoztunk az intézetben, ha nem mentünk haza. Nahát ez sem ébresztgetett bennünk valami sátáni örömöket és vágyakat a kártya után. Nem is sejtettük, hogy igy kezdődik a veszedelem.

Arra sem jöttünk rá, hogy az intézeti élet nagyon esetlenné durvit bennünket. Nem volt szabad zsurokra járni, de még tánciskolába sem. A lányok körül roppant ügyetlenül forgolódtunk, nem tudtunk velük haszontalanságok felett elcsevegni, nem tudtunk udvarolni, mozogni a lánytársaságokban s ugy éreztük magunkat néha köztük, mint a tartalékos hadnagy a vezérkari tisztek között.

Mennyire irigyeltük azokat a szerencsés fiukat, akik minden vasárnap délután kicsipték magukat és mentek zsurra. Persze sivár intézeti lelkünk inkább a finom kávét, cukrásztésztát s az édes desszerteket irigyelte tőlük, amelyekkel megtraktálják az udvarlót lányos házaknál. De azért eszünkbe jutottak a leányok is. Hej! . . . de jó lenne csókolódzni egy kicsit — gondoltuk szomoruan.

S mikor délutánonkint ettük a savanyu kenyeret, hát biz' Isten köny szökött a szemünkbe.

— Hogy mi soha sem mehetünk ilyen ozsonnákra! . . .

Egy fiut különösen irigyelt az egész intézet. Kint lakott a városban s csak kosztra járt be az intézetbe. Szép fiu volt, erős és mindég jól öltözködött. Három osztálylyal feljebb járt, mint mi s az egész gimnáziumban ő volt a legjobb tornász. Ez pedig nagy tekintély a diákok előtt olyan körülbelül, mint a népszerüség a politikában.

De rossz tanuló volt. És mi, a sárga arcu, vékony karu „tiszta jeles"-ek" ezért egy kicsit gőgösen néztünk reá. Irigyeltük, mikor egy-egy tornaverseny alkalmával özönével kapta a szerelmes leveleket a polgáristáktól, de hiztunk, mikor hallottuk a társaitól, hogy a tanár ma megint leszamarazta az osztályban algebra óra alatt Fejér Gézát.

De az már megdöbbentett bennünket, hogy a leányok előtt ezzel még csak nőtt a népszerüsége, még jobban rajongtak érte, több és több helyre hivták. Akárhogy is gyülöltük, csak imponált nekünk, mert a leányok szerették.

Hát még mikor összeakadt a felügyelő tanárral. Ez nagyfejü, gyenge ember volt; csunya, mint egy karrikatura.

— Fejér Géza, miért maradt el tegnap az ebédről. Hol volt maga tegnap? kérdezte szigoruan tőle.

— Dr. Kozma Aladárékhoz voltam meghiva ebédre, mondta majdnem nevetve a pasas. És ezzel agyonütötte a kis tanárt. Nyelt egy nagyot, egy kicsit elpirult és tovább ment.

Mert tudni kell, hogy ő udvarolt dr. Kozma szép és gazdag leányának, ő a szegény és csuf kis tanár, akit most fölényesen letromfolt ez az erős, szép kamasz.

Legszebb férfi kalapok a legolcsóbb árban!

Cipők és **csizmák** a legtartósabbak. Ingek, nyakkendők, téli sapkák és kesztyük rendkivül olcsó árban.

Cimre figyeljen!

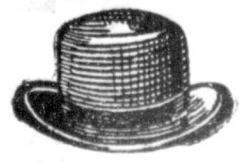

4 korona divatos formában

HELLER és DEUTSCH

Zöldfa-utca, Nagypiac-tér felőli végén levő áruházában.

TELEFON: **12—06.**

vinni a konzulátus házába, ahol árulókat fog keresni. Prohászka azt felelte neki, hogy a konzulátus már tele van sebesültekkel, amire a szerb tiszt azt mondta:

— Tudom, tudom, csupa albán csőcselék, amelyet kifogunk dobni az utcára, mert nem érdemesek arra, hogy jól bánjanak velük.

Prohászka erre azt felelte a szerb tisztnek:

— Uram gondolja meg, hogy *ez a telek semleges*, hogy ez a ház *annak a hatalomnak oltalma alatt van, amelyet itt én képviselek*, hogy erről a házról *Ausztria és Magyarország zászlaja* lobog és hogy rajta van a nemzetközi vörös kereszt egyesületnek jelvénye is.

A szerb tiszt erre dühösen közbevágott:

— Mirevaló ez a haszontalan szófecsérelés? Megparancsolom önnek, hogy nyissa ki az ajtót.

Prohászka ezekre a szavakra semmit sem felelt és visszament hivatalába. A szerb tiszt megparancsolta katonáinak, hogy erőszakkal nyomuljanak be a konzulátusba. A katonák viharos zsivió kiáltással és Ausztria és Magyarország gyalázásával *letépték az épületen lévő zászlót s a sárba taposták*. Ugyanezt tették a vöröskereszt jelvényével is. Ezután befeszitették az ajtót és vad kiáltozással rohantak föl a lépcsőn. Benyomultak a szobákba, a hol az *odamenekült albán családokat meggyilkolták*. Némelyiküket előbb szörnyen megkinozták és mindegyik lövésüket vad nevetéssel kisérték. A sebesültekre ugyanez a sors várakozott s egytől-egyig valamennyit *ágyukbun mészárolták le*. A gyermekeket és az asszonyokat is egytől-egyig meggyilkolták. A konzul mindezeket a dolgokat kénytelen volt végignézni, tiltakozott ugyan az embertelen eljárás ellen, de a szerbek kinevették. Ennek ellenére meg kell jegyeznem, hogy a *konzulhoz és személyzetéhez senki sem mert közeledni.* Igaz ugyan, hogy az első kavaszt agyonlőtték, de ez azért történt, mert a konzul parancsa ellenére a benyomuló szerbekre lőtt és egy katonát megölt.

A szerbek ezután a tömeges gyilkolás és mészárlás után kifosztották az irattárt, elégették az összes iratokat, elrabolták a pénztárban lévő pénzt, elvették az összes értéktárgyakat s a konzulátusi épületet és a kertet teljesen elpusztitották. A konzult, titkárát és engem elvezettek; elvittek bennünket a szerb táborba, a hol foglyaik voltunk. Hogy a többi emberrel mi történt, azt nem tudom, de arról értesültem, hogy az idegen utazókat nem ölték meg. *Prohászkának megtiltották, hogy levelet irjon vagy táviratot küldjön. Prohászka* megkisérelte, hogy a fogságból megmeneküljön, de csak később hallottam valamit sorsáról. Nekem és egy másik fogolynak sikerült a hegyek közé jutnom. Tizen négy napot töltöttünk elhagyatott puszta vidéken, ahol éhen vesztünk volna, ha ragaszkodó albánok nem láttak volna bennünket el mindennel. Később egy másik menekülttől hallottam, hogy Bécsből egy ur (minden bizonnyal *Edl* konzul) érkezett Prizrendbe és hogy Prohászkát kereste. Ekkor *Prohászka* visszament Prizrendbe, a hol a szerb katonaság az őt megillető tisztelettel üdvözölte. A szerb hatóságok irást követeltek tőle, hogy semmi bántódása nem volt és elutazását senki sem akadályozta. Vajjon kiadta-e ezt az irást Prohászka konzul, nem tudom.

Rendkivüli városi közgyülés.

Fizetésrendezés iránti kérvények tömege.

Az év utolsó előtti napján tartja Nagy-Várad város törvényhatósági bizottsága rendkivüli közgyülését, amelyen a fizetési szabályrendeletet, valamint a beérkezett 29 darab fizetésemelés, illetve osztályozás iránti kérvényeket; a családi pótlékról szóló szabályrendeletet; az uj adótörvények elhalasztásának kérdését; az országos betegápolási adó felemelését stb. tárgyalják.

Előreláthatólag hosszu és érdekes viták lesznek, már amennyiben a törvényhatóság tagjai nagyobb számmal vesznek részt a közgyülésen; sőt az sem lehetetlen, hogy be sem fejezik egy délután a kitüzött ügyek tárgyalását.

A rendkivüli közgyülés tárgysorozata a következő:

1. Az 1912. évi LVIII. t. c. rendelkezése szerint módositott fizetési szabályrendelet tervezet tárgyalása s ezzel kapcsolatosan a) A tanács javaslata napidijasi állások beszüntetésével 10 havidijasi állás rendszeresitése iránt. b) dr. Istvánffy István árvaszéki elnök, Nizsalovszky Sándor árv. elnök h. és dr. Dőri István alügyész, c) a 12. szolgálati évet betöltött tisztviselők, d) Jánossy Gyula I. oszt. r. alkapitány, e) Papolczy Ferenc főpénztárnok, é) Dajka Endre és Rácz Endre II. oszt. alkapitányok, f) Bartha Béla r. alkapitány, g) Jablonszky Emil adópénztárnok, h) Gráczer Lajos tüzoltó parancsnok, i) Novák János adópénztári ellenőr, k) Czömy Gyula épitőmester, l) Molnár János, Kágyi Lajos és Báthory László fogalmazók, m) Heringh Sándor és Molnár Imre fogalmazók, n) Frigyes Izsó helyhatósági állatorvos, o) a városi adóhivatali számtisztek, ó) Kerekes Géza mérnöki hivatali könyvvezető, p) a városi irodatisztek, q) a

---

Ilyenkor meleg szimpatiát éreztünk a kis tanár iránt, jóllehet nagyon pökhendi és basáskodó volt.

És ez a szemtelen szép és erős kamasz engem is kiütött egyszer a nyeregből. Istenem! olyan nehezen szereztem magamnak egy csinos kis polgárista ideált, olyan megható szép verseket irtam hozzá, hogy egyszerre szerelmes lett belém az ő aranyos romantikus lelkével.

Rendesen a sarkon vártam, „kezit csókolom“ — köszöntem neki és sápadt, vékony kezemmel leemeltem előtte kopott zöld kalapomat. Fitos orra volt és irtózatos meszsze lakott.

Utközben átadtam rejtve, dugva a legfrissebb verseimet. Ő otthon elolvasta és másnap melegebben nézett rám, jobban szoritotta meg a kezemet . . . Ah! csak most érzem, milyen csacska kis boldogság volt ez.

. . . De egyszer, képzeljék, ő várta a sarkon. Ő: Fejér Géza. Nem is nézett reám gunyosan és diadalmasan, csak egyszerüen a leány mellé állt és elment vele az orrom előtt. Én aztán sziszeghettem a leány után a hütlen kigyókat, neki Fejér Géza kellett.

Micsoda jóféle kivánságokat szórtam én erre az erős emberre. Megtudtam a barátnőktől, hogy a tornaversenyen ismerkedtek meg és Fejér szintén verseket ir az én fitos ideálomhoz.

— Nahát ez már vakmerőség — gondoltam. Ez az ember az ő rongy verseivel elhóditja az én ideálomat: ez már sok! Komisz és hülye sorokat irt, de mert tornaversenyeken egész nagy tömegek tapsoltak neki, hát szép volt minden, amit ő irt.

Természetesen a bosszu, a rettenetes bosszu gondolata forrott bennem.

Válogattam a módokban: megveressem a városi suhancokkal a füzesben? . . . Nem. Szétveri az egész bandát és megtudja, hogy ki bérelte fel őket. Párbájra hivom? . . . Igen, de én nem tudok vivni, ő meg nagyszerüen verekszik. Kicsavarom a nyujtót és lezuhan, mikor az óriási kört csinálja. Nyomorék lesz, csunya és beteges hangu. Ah! ez jó lesz!

Álmatlan éjszakákon át dolgoztam ki a részleteket. Roppant izgatott a terv és mindég ujabb akadályok felmerülését vettem észre.

Huztam-halasztottam a végrehajtást. Soha nem találtam kedvezőnek az alkalmat.

Már egészen feketére érett bennem a bosszu gonosz gondolata, mikor azon vettem észre magam, hogy tavasz vége van, elmultak az érettségik, ő is leérettségizett és én még mindég ott álltam sötét tervemmel, megcsalva, kiütve a nyeregből és vérre, Fejér Gézára éhesen.

És ő elment ki az életbe. Mi örökös magolás közepette haladtunk a nagy repülőhid: az érettségi felé. Hosszu vallásórák alatt mind többször hallottuk a tanár ajkáról, hogy milyen könnyen elzüllik az ifjuság, mennyi csábitó örvény vár reánk stb . . .

És valahogy kezdtünk hinni ebben az örökös frázisban. Kezdett jelentősége lenni előttünk.

Hallottunk a festett világról, többet érintkeztünk bankfiukkal s mind jobban és jobban éreztük az Élet nagy hőségét. A klaszszikusok aranymondásairól azt mondták előttünk — nem a tanárok! — hogy azok örök igazságok.

Szóval derengett előttünk az élet misztikuma és mi egy kis komoly szorongással állottunk éppen érettségi előtt egy héttel, mikor azt olvastuk a pesti lapokban, hogy Fejér Géza temesvári banktisztviselő tizezer koronát sikkasztott egy félvilági nő miatt . . .

. . . És a hittanárunk szomoruan nézett reánk . . . Bennem feltört egy pillanatra a könnyelmü öröm, hogy a riválisom, a legjobb tornász, a győztes Donzsuán, az erős, ügyes Fejér Géza kitörte a —

A másik pillanatban nagyon megutáltam magam. És megértettem a szomoru papot, aki ugy féltett bennünket az élettől és olyan szomoruan nézett reánk az érettségi alatt a nagy zöld asztal mellől.

Papp Jenő.

MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK
NAGYON OLCSÓ UJÉVI VÁSÁR
Telefonsz.: 788.
Telefonsz.: 788.
BOROS J.
ékszer, óra és látszer áruházában
RÁKÓCZI-ut.

városi irnokok, r) Akhandesz István irnok, s) városi havidijasok, sz) Czirják Zsigmond és társai adóbecsüsök, t) a vámszemélyzet u) Szücs Izsó ipariskolai igazgató és Matkó Benjámin iparisk. tan. ú) Réz Mihály f. ig. v) községi elemi iskolai tanszemélyzet, w) Rigó Szeréna és társai községi iskolai tanitónők, x) városi kézbesitők, y) hivatalszolgák kérvényét, magasabb fizetési osztályba való sorozás, személyi pótlék, fizetés kiegészités, vagy müködési pótlék iránt, z) a főkapitány előterjesztése Becsei Ignác rendőrőrmester részére személyi pótlék megállapitása iránt.

2. Családi-pótlék szabályrendelet tervezet ezzel kapcsolatban Balogh Mihály I. o. vámellenőr kérvénye az első csoportba való felvétel és a villamosmü és a jéggyári személyzet kérelme az igényjogosultak körébe való felvétel iránt.

3. A tanács előterjesztése az uj adótörvények elhalasztása tárgyában.

4. A tanács Budapest székesfővárosnak az orsz. betegápolási pótadó kulcs felemelése ellen intézett köriratát s ezzel kapcsolatban a nagyváradi keresk. és iparkamara hasontárgyu átiratát javaslata kapcsán beterjeszti.

5. A tanács a házipénztár III-ik negyedéről szóló pénztári kimutatást beterjeszti s ennek kapcsán az egyes költségvetési rovatokon póthitel megszavazását kéri.

6. A tanács a Biharmegyei gazdasági egylettel megkötött adásvételi szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

Nagyvárad, 1912. dec. hó 26-án.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

A választói jog statisztikája. A „Népszava“ mai számában a Lukács-féle választójogi tervezet statisztikai adatait is leközli s ezeket a következőkben ismertetjük:

A mostani választói jog alapján van 1,069·480 választó. A Lukács—Tisza-tervezet a választók számát 1,868.172-ben állapitja meg. A gyarapodás tehát 799.232 választók. A mostani és a tervezett választók szociális és gazdasági hovatartozandóságára nézve a következő adatok derülnek ki:

Eddig őstermelő választó volt 682.884, a jövőben 1,091.199. A bányászat, ipar, kereskedelem és közlekedéshez tartozott 247.973, most 565.750. A közszolgálat és a szabadfoglalkozás körébe tartozott 100.348, a jövőben ez a szám 136.720 lesz. Egyéb foglalkozásu volt 38,275, a jövőben lesz 58.146.

A tervezet uj választói jog szerint mezőgazdasági cseléd és erdészeti segédszemélyzetből lesz 55.011, mezőgazdasági és erdészeti munkás, napszámos 95.546, ipari, bányászati stb. munkás 224.721, napszámos különféle ágban 6665.

A tervezet a lakosság 10 százalékának ad választói jogot, ami 1,200.000-rel kevesebb, mint a Kristóffy-féle tervezet száma. Budapesten a kormány javaslata szerint 33.345 ipari munkás lesz választó.

Lukács Bécsben. A miniszterelnök ma reggel korán hivatalos ügyei elintézéséhez fogott és a király személye körüli miniszterium államtitkárának látogatását fogadta. Déltájon Schönbrunnba ment, ahol ő felségénél magánkihallgatásra jelentkezett. A kormány választójogi tervezetének sorsáról volt szó és ezzel kapcsolatosan nagy jelentőséget kell tulajdonitani annak, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös ma korán reggel kihallgatáson jelent meg ő felségénél.

Vizsgálóbiró a Rhédey sirboltban.

Közel sem engedik a sajtót.

A Rhédey mauzoleum kirablásának ügye országos szenzációvá nőtt. Az egész város társadalma felháborodással konstatálja, hogy a botrányos eset a nagyváradi rendőrség szégyene, mely nem gyakorolt kellő felügyeletet a mauzoleumra. Bezeg most már ott posztol a rendőr a sirkert előtt és egy vesszővel hessegeti a tolakodó kiváncsi tömeget.

A széleskörü nyomozás tegnap ismét a tévedések egész sorát produkálta. A rendőrség szégyelli mulasztását és ahelyett, hogy nyiltan beismerné, hogy ez igen is *hónapokkal ezelőtt* történt, makacsul ragaszkodik ahhoz a lehetetlen állitáshoz, hogy a betörés csak pár napja történhetett. Ezzel akarja enyhiteni azt a tényt, hogy sem ők, sem más, hónapok óta nem törődtek a kriptával.

Arra pedig, hogy a betörés igen is hetekig készült és hogy ezt régebben követték el, lentebb irjuk meg a fényes és megdönthetetlen bizonyitékunkat, amire a nyomozó hatóságok eddig nem is gondoltak és amiről nem is álmodtak.

A másik feltünő és furcsa eset a vizsgálóbiró intézkedése ellenünk, a sajtó ellen, akinek pedig köszönhetik (na, a rendőrség nem nagyon siet köszönni. Szerk.) az egész büntény leleplezését. Elsősorban a *Tiszántulnak*, mert hiszen a mi munkatársunk fedezte föl a sirrablást és igazán csak polgári kötelességének szavára hallgatott, amikor nyomban értesitette telefon utján a rendőrséget. Megtehette volna, hogy egy koronát ad a járatlan kertészsegédnek és mit sem szólva senkinek, másnap reggel kiméletlen hangon kiáltotta volna ki a botrányt. Egy szenzációs betörés, amelyet a rendőrség egyik lapból tud meg! . . . Micsoda rettenetes szégyen lett volna ez! . . .

De mi ezt nem tettük. És most megértük azt, hogy a vizsgálóbiró nem engedett be sem bennünket, sem a többi ujságirókat a mauzoleumba. Hogy miért? . . . Azt tessék alább elolvasni.

A mauzoleum környéke.

Délelőtt tiz óra. Napsugaras idő. Két fogatu batáron hajtatunk ki a Rhédey-kertbe. A hatalmas park széles utain cupogós, félmeteres falusi sár van. Mellettünk egész tömegek vándorolnak kifelé.

A mauzoleum körül vörös avarban gázolunk. A zöld rács előtt a rendőr szoritja vissza a népet.

— Menjenek hátrébb. Nem szabad közel jönni.

Bennünket ismer. Tiszteleg.

— Bocsánatot kérek, de nem lehet bemenni az uraknak sem, mert most bent van a vizsgálóbizottság. Majd ha ők kijönnek, akkor *Jánossy* kapitány ur bevezeti az urakat.

Jó. Hát nem szabad bemenni. Akkor nézzünk szét egy kicsit kivül. Majd csak kijönnek.

Először is a publikumon tartunk szemlét. Mindjárt feltünik két sebhelyes arcu, vékony testü apacs, akiknek izgatottan rebben a szemük minden szóra, mindenre figyelnek, zsebkendőt szoritanak a szemük elé és mindig félve, gyáván sugnak össze... Mi ez? . . .

A nagy csöndbe beleriadozik a katonák trombitálása. Itt tanulnak marsot fujni a közeli árkok fölött.

A mauzoleum előtt ütött-kopott csárda áll. Vendégei: vörös nyakkendős apacsok, fáradt és sáros munkások meg rumot ivó huszárok. Két nagy kuvasz ugatja a tömeget és a nagy fák közt rémesen visszhangzik a kutyaugatás . . .

A nagy fekete kutya.

Mig a bizottság a kriptában szöszmötél, addig mi kint nyomozunk. A vendéglős láncon vezeti a fekete kutyát, de az állat egyszerre lehasal és félelmesen szüköl.

— Látják az urak? . . . És ez igy tart már két hónap óta. Ezt a kutyát nem lehetett elverni a háztól és most vagy három hétig *minden éjjel erre futott, a mauzoleum felé és dühösen ugatott.*

— Mi volt az kérem?

— Kohn Sándor vagyok. Szükségesnek tartom elmondani, ezt a gyanus körülményt. Két kutyám van, egy fehér, és egy fekete. Éjjel a két állat mindig a véndéglő előtt alszik. S most vagy 4—5 hét alatt a fekete Bársonyt soha sem találom itt. T. i. éjjel 11 órakor, fél 12-kor szoktam hazajönni. S Bársonyt ott találtam a sarkon; erre ugatott mindég, de nem mert idejönni. Még most sem mer, amint az urak látják.

És meg is sántult egyszer. Még este nem volt semmi baja. Reggelre keservesen vonyitva találtuk. Valaki megütötte.

— És mióta szünt meg ez a különös viselkedése a kutyának?

— Három-négy hét óta.

Azóta nyugodt, de nem is jött nappal erre.

Tehát kétségtelen, hogy a hü állat észrevette már akkor a betörést, amikor a betörő hozzákezdett. Több éjjel dolgozott a munkán, mert egy éjszaka ilyen nehéz munkát nem végezhetett el.

A többi nyomok.

Bizonyossá teszi a betörés régebbi voltát a drótháló valóságos bessüpedése a külső fal mellett. Egész kis árok maradt a helyén. A fal téglaján a sár, ahol a betörő lába a kapaszkodáskor megcsuszott, *egészen száraz.* Régi, fakó, porhanyós és hogy igy maradt, az az oka, hogy az eső nem érte.

De van még több is.

Ezt sem vette észre a rendőrség. A mauzoleum délkeleti falának tövében is *megkisérelték a kriptába való behatolást.* A puha mohát leverték, a maltert lekaparták, megkezdték bontani a falat. *Egész sor téglák állanak lazán,* egyik-másik majd kibukik és köröttük már ismét kis fü zöldült ki. Tehát ez sem tegnapelőtti.

Ennyi nyomós bizonyiték után igazán nevetséges azt állitani, hogy a betörés tegnapelőtt történt. És én még láttam azon szüz érintetlenül a kripta belsejét. A kidobált sárga porhanyós föld már egészen sima lett, finom szürke por ült már a kiboritott márványoszlopokra.

Hol mehetett be?

Az ablak felszakitott rácsa, az összerugdalt fal azt bizonyitja, hogy a betörő *az ablakon hatolt be.*

De nagyon kétséges, vajjon a szük nyiláson annyiszor átvergődött-e? S mivel csak

az ajtó van még, ahol lejárhatott, az a kérdés, a kulcsokat nem lopták-e ki a kertész fiókjából?

Erre a kertész azt felelte, hogy esküvel is erősitheti, hogy a kulcsok zárt helyen állottak és azokhoz senki nem fért, azok onnan el nem tüntek.

Éppen most méri a tüzoltó belülről a nyilás nagyságát és kimondja nekünk is az adatokat.

— 42 cm. a legszélesebb. Aztán 36 és a talapzaton 22. Legnagyobb hossza 24 centiméter.

Hát egy ilyen nyiláson egy rutinirozott betörő egész szépen becsuszik.

Nem lehet bemenni.

Déli 12 óra elmult, mire a bizottság kijött. Előbb azonban a következő csendéleti jelenetek játszódtak le:

A tüzoltó kiöntött két lavor vizet, egy detektiv kihozott egy csomó összetört ablakrámát, egy gyerek ásót, kapát, gereblyét, seprüt cipelt.

Ebből az következett, hogy odabent téli nagytakaritást végzett a tekintetes bizottság.

Ugy is volt. Szépen kivonultak s a kollégáim lázas szemmel pillantottak be két órai várakozás után, hogy na végre! bejutunk az igéret földjére.

De riporter tervez és a vizsgálóbiró végez! Azt mondja *Kövessy* Mihály vizsgálóbiró:

— Az urak nem mehetnek be, mert a *nyomokat meg kell hagyni*. Mikor majd a tettes megkerül (?), akkor bemehetnek.

. . . Hm. Egy kicsit furcsán hangzott. A nyomokat meg kell hagyni? . . . Hiszen a bizottság vagy nyolc emberből állott, azok ott táncoltak, mindent összesepertek, a földet belapátolták a sirba, felállitották a ledöntött márványtáblát, talán le is pókhálóztak — és a nyomokat meg kell hagyni. Le is fényképeztek mindent. És az ujságiróknak nem volt szabad megnézni a tönkretett drága sarkophágot.

Ez a bizottság pedig állott: dr *Kövessy* Mihály vizsgálóbiróból, dr *Miskovszky* Andor kir. ügyészből, egy jegyzőből, *Jánossy* Gyula r. kapitányból, *Vass* Károly, *Dienes* és *Bott* detektivekből.

Jánossy interveniálására mégis *benézhettek* kivülről a rácson keresztül.

No és mit állapitott meg a bizottság? — kérdik önök. Hát mi is azt kérdeztük. Konstatálták a betörést, a rongálást és azt, hogy nagyon vékony testü ember, vagy éppen 2—3 gyerek követhette el a büncselekményt. Az idő tekintetében az volt a vélemény, hogy *több hetes a dolog*.

A városi főmérnök azt mondja, hogy ezt a feszitést csakis erős, nagy vasakkal vihették véghez.

Volt-e kincs a koporsóban?

Lakos Lajos városi főlevéltárnok, aki az elmult évben oly ügybuzgalommal kutatta fel a Rhédey-családra vonatkozó adatokat, tegnap ismét érdekes dolgott fedezett fel Nagyvárad régi iratai között.

A város esküdt közönségének, amely a város ügyeit vezette, 1830. december 13-iki közgyülésének jegyzőkönyvében rátalált egy jelentésre és határozatra, amely szerint már egyszer kirabolták a Rhédey-család sirkápolnáját, még pedig 1830. december 11-én.

A sirrablók akkor több szerencsével követték el a vandalismust, amint azt az alábbi jegyzőkönyv is jelzi.

Valószinüleg ez a rablás inditotta arra Rhédey grófot, aki a rablás után halt el egy évvel, hogy a legegyszerübb temetést kivánta s minden ékszernek és drágaságnak a sirba helyezését megtiltotta végrendeletében.

Ezekből tehát megállapitható, hogy most nem volt semmi kincs a koporsóban.

Az 1830. évi közgyülés jegyzőkönyvének a rablásra vonatkozó része a következő:

Az ugynevezett Rhédey-kert Directiója jelenti, hogy a f. holnap 11-ikén a kertben lévő kápolnát bizonyos Vendégek megtekinteni kivánván, midőn az a Kertész által felnyitatott, rémülve szemléltetett a Koporsónak minden ezüstől való megfosztatása; melly történetett minekutána szoros vizsgálat allá vette a Directió, ugy találta, hogy az Generalis Kultsal minden erőszak és Lárma nélkül nyitódott fel, és ugy bé is záródott, de a gonosz tévőknek ámbár minden módokat és az Öttves Czóh Mesternél a szükséges rendelést meg tették, mind ez ideig nyomokban nem akadhatott; továbbá bémutatja a földön talált ezüst szegeket, mellyek meg méretettvén $4^{3}/_{16}$ Latnak találltatott, ugy a Kápolna Ajtónak keményebb zárral való megerősitéséről szolló Iberschlagot.

Kötelességének tartja a Választott Esküdt Közönség ezen szerentsétlen történetről Mltságos Gróf Rédey Lajos Ur eö Ngát mentől előbb tudósitani; egyszersmind arról is bizonyossá tenni, hogy valamint edig, ugy ezentul is minden módokat elkövett a Választott Esküdt Közönség azon gonoszt tévőknek kinyomozásokra, ugy szinte szoros kötelességének ösméri a meg történt kárnak előbbeni modon való hellyre potolását; hogy pedig ezen váratlan eset jövendőre meg ne történhessen, a Kápolna Ajtónak a bémutatott Iberschlag szerént való meg erősitése és a fel vigyázó Kertész részére a Kápolna arányában egy Kiss Házatskának épitése eránt ez uttal tett szóbeli projectum hellyben hagyódván; azoknak el készitése ugy szinté a Kárnak a Pr. Város Fördő Cassájából való helyre potolása a Kert Directionak meg hagyatik, melly végett a bémutatott 4 egész és háromtizenhatod rész Lót ezüst Szeg, az Iberschlaggal együtt a Directionak által adatni rendeltetik.

*

Ezzel szemben tény az, hogy már a detektiv nem találta sem a grófnő sem a gróf *kézcsontjait a koporsóban*. A rablók kiszedték ezeket és ki tudja azt most bebizonyitani, hogy a gróf ujján nem volt-e rajta családi pecsétes gyürüje, vagy más drágasága? . . .

Uj temetés lesz.

Rhédey grófnét, aki tudvalevően *Mary* angol királyné ősanyja, már kétszer temették ünnepiesen. Először 1804-ben a halála után, majd a férjével közös koporsóba 1831-ben. És most a város engesztelő kegyeletből harmadszor is ünnepélyesen fogja eltemetni. A polgármester intézkedett, hogy a grófi pár kegyetlenül szétszórt hamvait diszes érckoporsóba helyezzék s temessék ujra a sirboltba.

Az ünnepélyes temetés a jövő héten fog megtörténni.

A mérnöki hivatal már meg is rendelte a diszes koporsót a város költségén.

(p. j.)

A svéd csalogány
nagyváradi vendégszereplése.
A szinügyi bizottság ülése.

*

A nagyváradi szinigazgató igazán vakmerőségre vállalkozott. Ebben a pénzszükös világban nem akarja mással meglepni a nagyváradi közönséget, mint azzal, hogy egymás után fog felléptetni vendégszereplő müvésznőket. A merész kisérlet azért kockázatos, mert először igen drága és másodszor balul üthet be.

Ugyanis egy-egy vendégszereplés esténkint 250—300 koronájába kerül a direktornak. És ezt ő éppen ezzel a friss erővel, a vendégszereplővel akarja behozni.

Egy ilyen szenzációs vendéget jelentett be *Erdélyi* Miklós a tegnapi szinügyi bizottsági ülésen. Nem kisebb személyről van szó, mint Svärdström Valburg-ról, a svéd csalogányról, akit sikerült megnyernie három estére.

A bizottság gyér volt. Megjelent: dr *Mihelfi* Lajos alelnök, *Rimler* Károly, *Lukács* Ödön, *Schwartz* Izidor és *Erdélyi* Miklós. Jegyző *Juricskay* Barna.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után rátértek a január havi müsor tárgyalására. Négy ujdonság lesz. Ma este lesz a *Gazdag leányok* bemutatója. Ezt a premiert érdekessé teszi, hogy a második felvonás elején *Kerner* Jenő karmesternek egyik igen szép keringőjét fogja énekelni Kovács Hanna. Uj operett még a *Kedves Augusztin*. Bemutatják a *Miniszterelnököt*, Nagy Endre zseniálisan megirt satirikus vigjátékát és a *Sarkantyut*. A repertoár többi részét A farkas, Leányvásár, Éva, A zsába (uj betanulással) Csók szanatórium, Orpheus a pokolban *(Reinhardi rendezésben)* Berg-om-Zorm (uj vigjáték) töltik ki. Végül a véndégmüvésznő a Faustban, Traviatában fog szerepelni és ad egy vegyes koncert estét. 16-án pedig ifjusági előadásban megy a Cigány.

Lukács Ödön: a müsort igazán ügyesen állitotta össze a direktor, de ugy veszem észre azért, hogy az operett müsor szinvonala határozottan sülyedt. Vajjon nem volna e helyes a nivó megmentésére rendszeresiteni a vendégszerepléseket. És ebben a kérdésben a jelen ülés alatt nem kivánok határozatot provokálni, csak rámutatok a bajra és orvoslásra.

Schwartz Izidor: Nekem is panaszom. van a régi operettek reprizét illetőleg. Ezeket minden kedv és ambició nélkül játszák, de azt elismerem és kiemelem, hogy az uj operettek igazán dicséretes kiállitással és kifogástalan megjátszással kerültek szinre.

Erdélyi Miklós: Elismerem, hogy pl. a Tatárjárás előadása nem olyan volt, mint aminőnek kellett volna lennie. Mentségül azt hozza föl, hogy még mindég nyögi a tavalyi primadonnaválságot . . .

— Igazán uraim, nem képzelik, hogy mennyit dolgozunk és mennyit szaladgálok uj primadonna után. De momentán nem tudok kapni. Ellenben azt mondhatom, hogy a jövő évi társulatom —

— Na ismerjük már ezt, mondja Mihelyfi Lajos.

Erre a hátralévő 7 hónapra ne adjunk egy kis moratoriumot?

— Kérem: ha önök fizetik a gázsikat, akkor miértne?

Az igazgató 25 százalék áremelést kér

Svädström vendégestéire. Megadják. Ezek a vendégszereplések *bérletszünetben* fognak menni, de a bérlők jogát föntarják.

Az igazgató bejelenti, hogy egy középiskolai tanár levélbeli kérelmet intézett hozzá az iránt, hogy az ifjusági előadásokon kizárólag klasszikusokat adjanak. Erdélyi teljesithetőnek találja a kérelmet és igéri, hogy amennyire csak lehet, igyekszik ilyen alkalmakkor klasszikusokat játszatni.

Ezután boldog uj év reményében az urak barátságosan elbucsuztak.

HUMOR.

*

KELLEMES FELSZÓLITÁS.

A poéta nagy sikert aratott a felolvasó estélyen s természetesen autogramokért ostromolják a hölgyek. Egyik kisasszony különösen buzgón kéri:

— Oly boldog volnék, kedves mester, ha pár sort kaphatnék öntől . . . mindegy, akármit . . . akármilyen kis ostobaságot, csak az ön aláirásával!

*

VISZONT SZOLGÁLAT.

— Mennyire el van foglalva, doktor ur?

— Ne is beszéljen róla; egy percem sincs, a mikor a magamé lehetnék. Meg fognak ölni a betegeim.

— Viszontszolgálat gyanánt, ugy-e bár?

*

A PÁRBAJ KÖVETKEZMÉNYEI.

— Tehát a férje ágyban fekszik? Olyan sulyos sebet kapott a párbajban?

— Azt éppen nem, de meghült, mikor levetette a kabátját, hogy a sebét a barátainak megmutassa.

*

ISMERD MEG TENMAGADAT.

— Kisasszony, ha tudná, milyen derék ember vagyok én! Szeretnék az a nő lenni, akit én fogok mint férj boldogitani.

*

A BÁTORSÁG.

— En nem féltem soha.

— Én sem, csupán egyszer. Képzeld, barátom, egyszer szemközt találkozom egy emberrel, aki olyan rettenetes, olyan erős, olyan hatalmas volt, hogy . . .

— Te gyáva!

— Ne siess. Egy tükör előtt állottam

Az Alkotmányt
megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyszintén az
„Élet", „Nagyasszonyunk" „Zászlónk" és „Kis Pajtás"-t
a
Hegedüs Kirlapirodában
Rakóczi-ut 5. — Telefon 1301.

Uri fehérnemü, „Fownes" keztyű, „Habig" kalap, eredeti angol cipő, egyedüli raktár
Róth M. utódánál.

Egy jegyzőválasztás bonyodalma.

Kellemetlen eset foglalkoztatja jelenleg a tenkei képviselőtestületet. Alig pár hónappal ezelőtt volt ott ugyanis a segédjegyző választás. Az 1000 korona fizetéssel javadalmazott helyre csak ugy akadt pályázó, hogy pótlékul oda a pályázati hirdetménybe tették, hogy a megválasztandó segédjegyző 300 korona lakbért is kap, ezt azonban külön kell kérni a képviselőtestülettől.

A választás alkalmával a járás egyik legtörekvőbb segédjegyzőjét Kaposán Jánost választották meg. Kaposán egyszerü, de tisztességes ambiciózus ember volt, akit épen jó tulajdonságai miatt kedvelt meg a főszolgabiró, aki a választás alkalmával mellette is foglalt állást.

Alig foglalta el uj állását Kaposán, nyomban nagy odaadással látott hozzá rendbehozni eddig nagyon is elmaradt hivatalát. A pontos munkának meg is volt mindjárt az eredménye. Felfedezte az uj segédjegyző, hogy az 1910. évi adófőkönyv még most sincs lezárva s ebből kifolyólag sok zavar adhatja elő magát.

Mikor már mindenki meggyőződhetett Kaposán használhatóságáról, Kaposán kérvényt adott be a képviselőtestülethez, a melyben kérte a 300 korona lakbért.

A képviselőtestületben azonban mint tudjuk, vannak parasztok is, akik ha tehetik, szeretik éreztetni hatalmukat a hivatalt viselő emberrel szemben. Az intelligens rész megadta a 300 korona lakbért, azonban a többség megtagadta a kérelem teljesitését. A képviselőtestület azzal utasitotta el a kérvényt, hogy előbb szerezzen érdemeket a 300 koronára. Ez a tág fogalmu igéret mindenkit megbotránkoztatott Tenkén, de leginkább haragra lobbbantotta Kaposánt, aki nem épen válogatta meg szavait, mikor a testület határozatát kritizálta. Nyomban megirta lemondását és be is adta.

A képviselőtestület most már többet akar. Azt hangoztatja, hogy nem fogadja el a lemondást, hanem más elégtételt követel Kaposántól. Hogy mi legyen az elégtétel maga a testület sem tudja.

Valószinü, hogy vizsgálatot fognak inditani a dologban és akkor a testület határozatát is birálat alá fogják venni.

A kormány jövő évi programmja.

Bécs, dec. 28.

(Saj. tud.) A Neues Wiener Tagblatt mai száma cikket közöl, amely Lukács kihallgatásáról szól. Egyben a miniszterelnökkel folytatott beszélgetés alapján közli a kormány jövő évi programmját. A király előzetesen szentesitette a választójogi javaslatot és teljesen helyeselte a jövő évi akciópolitikát. Lukács felszólitja az ellenzéket, hogy vegyen részt a tanácskozásokon. Ha tovább is tüntetni fognak, akkor kizárják őket. 1914. tavaszán uj választások lesznek. A kereskedelmi reformokat is inaugurálja a kormány s meglesz a közigazgatás államositása is. A házszabályreviziót pedig véglegesen befejezik.

Orosz kém Mezőtelegden.

Eltörte a lábát menekülés közben.

Jó fogást csinált volna a mezőtelegdi csendőrség, ha — tényleg orosz kémet fogott volna. De m rt csak egy egyszerü zsidót fogott, az egész dicsőség egyszerü csizmává zsugorokik össze. Szombat este történt az eset. A mezőtelegdi korcsmák egyikében hangos mulatozás volt. A tarka abroszszal letakart asztal mellett egy ismeretlen ember idogált. Az elfogyasztott bor mennyiségéről a felhalmazott üres üvegek tanuskodtak. Ennek folytán az asztalnál ülőnek is ugyancsak virágos volt a kedve. A korcsmában mások is voltak, akik a háboruról, no meg a kémekről beszéltek. Este 11 óra volt már, mikor a vendégek közül egynek feltünt a solóban mulató.

Egy ideig szótlanul nézte a mulatót. Aztán oda sugott a szomszédnak:

— Nem ismered azt az embert?

— Nem. De talán a korcsmáros fogja ismerni.

A korcsmáros sem ismerte.

— Nem ismerem, de roppant gyanus.

— Ép azért kérdeztük mi is?

— Gyanus, mert szakála van, németes kiejtéssel beszél, sok pénze van.

— Talán valami zsidó?

— Hogy volna zsidó. Hisz ma szombat van és ilyenkor nem szabad mulatni. És ez az amiért leginkább gyanus nekem.

— No akkor nem lehet más, csak orosz kém.

— Kém? Tényleg erre már én is gondoltam.

— Kém. Kém. Kém . . . suttogják az egész korcsmában. Pár perc mulva már mozgósitják a csapost, a csapos a kisbirót, a kisbiró a csendőröket s egy negyed óra mulva már szuronyok között van a kém. Alig áll a lábán, még kevésbé tudja megérteni, hogy ő kém. Az egész uton csak csuklik és düllöngőzik. Ilyen állapotban nem lehet kihallgatni, azért a községházára kisérték és ott lecsukták józanodásig.

A kém csak akkor jött magához valamennyire, mikor már egyedül volt a községháza fütetlen helyiségében. Első dolga volt a szökést megkisérelni.

Az ajtó be volt zárva. Ezt az akadályt az ablakkal küzdötte le és az udvarra mászott. Az udvar magas keritéssel van körülvéve. Huszszor is körüljárta már az udvart, de nem talált kijáratra. Végre is a mászáshoz folyamodott.

Nagynehezen felvergődött a kerités tetejére és onnan egyszerüen, nem tudni ő vagy az alkohol, átdobta magát az utcára. A szerencsétlen kém rosszul talált esni, mert maga alá gyürődött a lába és el is tört.

Keserves jajgatására csakhamar összefutott a környék lakossága. Elékerültek a csendőrök is. A kém a nagy fájdalom folytán nyomban kijózanodott. A csendőröknek most már módjukban állott kihallgatni a kémet. A kihallgatás során kiderült, hogy *Herschmann* Herman szakadáti asztalossal van dolguk. Az asztatos Mezőtelegdre rándult át valami munkát felvállalni és ennek megtörténte után benézett a korcsmába, ahol a kelleténél többet talált inni. Igy került a kémkedés gyanuja alá.

Különben a sulyosan sérült álkémet a közkórházba szállitották be.

A parlamenti őrség.

Bécs, dec. 28.

(Saj. tud.) A király ma szentesitette a parlamenti őrségről szóló törvényjavaslatot. Az őrséget januárban szervezik.

HIREK

*** Uj cimzetes püspök.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a király dr *Nemes* Antalnak a budavári koronázó templom plébánosának a *makáriai cimzetes püspökséget* adományozta.

*** Izabella királyi hercegasszony a Kassai püspöknek.** A Magyar Kurir jelenti: *Fischer Colbrie* Ágost megyés püspök *Izabella* kir. hercegasszonytól a karácsonyi ünnepek alatt gyönyörü mivü, bőrbekötött albumot kapott az Eucharisztia diadalmas bécsi napjainak emlékéül, mely e nagy világraszóló esemény kilencven gyönyörü festői jelenetének művészi kiviteli fényképfelvételeit foglalja össze. — A fenséges asszony rendkivül meleghangu levél kiséretében küldötte meg a kassai püspöknek az albumot és annak első lapjára a következő emléksorokat irta: „Az eucharisztikus kongresszus előmunkálati bizottsága elnökének kiváló tevékenységéért szives emlékül Izabella főhercegnő."

*** Vetitőelőadás a gyermekeknek.** Holnap, hétfőn délután 4 órakor gyönyörü élvezetben lesz részük a gyermekeknek a *Katholikus Körben.* Vetitett képek és mozgóképek keretében tündéri *mesedélutánt* rendez a kör vezetősége a gyermekek számára, akik ez alkalommal bizonyára seregestül fogják felkeresni a Kath. Kör nagytermét. Mindenekelőtt egy szép tündérmese jelenetei fognak megelevenedni a vásznon szebbnél-szebb szines, mozgóképekben. Azután dr *Kovács* S. János felső kereskedelmi iskolai igazgató *Gyulai* Pál Gonosz mostoha cimü költeményét adja elő. A változatos és szép müsor utolsó száma *Vuckits* Jenő főreáliskolai tanár szereplése lesz, aki Lagerlöf Zelma világhirü svéd irónőnek egyik örökszép meséjét fogja elmondani a gyermekeknek. A mese előadását természetesen *szines vetitett képek* fogják kisérni. A mesedélutánra különösen felhivjuk a közönség figyelmét.

*** Halálozások.** Özv. *Hann* Lajosné, szül. *Gyapay* Anna, élete 66. évében elhalt. Az elhunytban Hann Dezső édes anyját, Fey Rezső pedig anyósát gyászolja. Temetése hétfőn, dec. 30-án délután fél 3 órakor lesz a Szent János-utcai gyászházától. — *Ehik* Károly nagyváradi iparos, élete 68. évében, hirtelen elhunyt. Temetése ma, dec. 29-én délután 2 órakor lesz a gör. kath. ruthén egyház szertartásai szerint a Szt.-Jeromos-utcai gyászházától.

*** A nyilvános könyvtár heti forgalma.** A nyilvános könyvtárban a mult héten 694 látogató fordult meg. Még pedig:

Vasárnap	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Összesen
56	141	105	50	54	129	159	694

A látogatók között volt 416 diák, 131 iparos, 52 tisztviselő, 47 kereskedő, 21 joghallgató, 8 drougista, 5 masamód, 3 varróleány. Olvastak összesen 694 könyvet, ezek közül szépirodalmi mü 394, tudományos mü 125, folyóirat 175.

*** Postaügynökséget a hegynek.** A nagyváradi hegy lakóit még ma is ugy kezelik sok tekintetben, mint évtizedekkel ezelőtt. Pedig a mai viszonyok már annyira előrehaladtak minden téren, hogy össze sem lehet basonlitani a régebbi állapotokkal. Hogy mily nagy a forgalom ma a hegyen, elég annak igazolására megemliteni, hogy most az elmult Karácsony alkalmával egy nap ötszázon felül volt a hegyre cimzett levelek száma. Ezt a nagy postai forgalmat jelenleg a hegybiró látja el. Igen üdvös volna, ha a hegy lakói részére postaügynökséget rendszeresitene az igazgatóság. Elvégre sokkal kisebb forgalmu falvak is kaptak már postát, miért ne kaphatna a váradi hegy néhány száz lakója.

*** A mi bérkocsisaink.** A bérkocsisok mindenütt nevezetesek gorombaságaikról, de talán sehol sem viszik oly tulságba gorombaságaikat, mint Nagyváradon. Nem egyszer durva inzultusnak vannak kitéve azok, akik a bérkocsikat akarják igénybe venni. De nem csak az utasokkal, hanem egymás között is gorombáskodnak. Az utcán járó közönség nem egyszer kénytelen tanuja lenni az ilyen botránynak s szó nélkül hallgatni a hátborzongató Isten káromlásokat. Tegnap este is szép kis botrányt rendezett két bérkocsis a Szigligeti szinház mellett. Rendőr azonban nem volt sehol. A napokban pedig a Széchényi-téren volt ilyen bérkocsis veszekedés s a rendőr csak akkor avatkozott bele, amikor már a közönség is felzudult. Talán jó lenne oktatni a rendőrséget idevonatkozó köteleségeikre is.

*** Megtámadták a rendőrt.** Belényesben a Dühöngőben együtt mulatott Csibi Béla és Csermő János. A két jóbarát éjfél felé már annyi bort fogyasztott el, hogy nem ismerték egymást és alaposan összevesztek. A veszekedés verekedéssé fajult, ugy hogy rendőröknek kellett közbelépni. A rendőr megérkeztére a két haragos kibékült egymással és a rendőrre támadtak s megverték azt. Csak nagynehezen tudták bekisérni a legényeket a községházára, honnan az ügyészségre hozták be.

A ROSZ PÉNZVISZONYOK MIATT
UJÉVRE mindenből elfogadható olcsó árban kaphatók arany, ezüst ékszerek, gyürük és órák
SZILÁGYI GÉZA és TÁRSÁNÁL
RÁKÓCZI-UTON. Helyi és vidéki telefon 630.

Ujévi vásár. Egyedüli finom kazetta cukorkákban, disz dobozokban, Japán és khinai dolgokban az ismert és közkedvelt Aszódi Mihály cégnél születésnapra, névnapra, eljegyzésre, házassági évfordulóra a legalkalmasabb ajándékok. Kugler Gerbeaud világhirü cukorkáinak lerakata. Nagyvárad és Bihar-megye közönség figyelmét fölhivom Rákóci-uti fiók üzletem fényes ujévi ajándék reklam kirakatára, mely az üzletben lesz kiállitva. Fő üzlet: Kossuth-utca. Fiók üzlet: Kert-utca és Rákóci-ut.

x **Szülők figyelmébe.** Legszebb karácsonyi ajándék jól tanuló fiuk részére egy jól lövő flóbert. A legnagyobb örömet csakis ezzel szerezhetünk, semmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk vérében már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát, ha fiainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, ugy vegyünk **Ladanyi** puskamüves Rákóczy, uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindenféle árban a legjobbat kapni. Töltények és fegyverjavitások, uj fegyverek, lőpor és serét vadászati kellékkek nagy választékban. Telefonszám: 269.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendü porosz kőszenet házhoz szállit **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

Az új Schicht-naptár épp most jelent meg. E naptárt annak régi barátai ezuttal különös figyelemmel fogják lapozgatni, mert ebben a „Szórakozás"-nak szánt könyvecskében a szokott sok érdekfeszitő olvasmányon kivül megtalálják az 1911. évi Ceres-pályázat dijnyertes „Három kép egy gyári munkás életéből" cimü elbeszélését is, a mely eleven erővel s művészi formában tárja fel a gondot és nélkülözést, a mely korunkban az összes élelmi szerek hallatlan megdrágulása következtében oly sok vagyontalan családnál mindennapi vendég lett; de ezen elbeszélés végül azt is megmutatja, hogy vannak utak és módozatok, a melyek segitségével a szükségből erényt lehet csinálni, sőt még megtakaritani is. — Még három szép közleményt tartalmaz a naptár: „Az öreg Friedel szabó" cimü rajzot, melyet Bernt Ferdinánd irt, a kit a nyájas olvasó már régebbi naptárakból ismer, továbbá a „Miss Maud kérője" cimü novella, Szomaházy Istvánnak, az egész országban ismert, kiváló irónak egyik legbájosabb elbeszélése, valamint a „Boldog emberek" cimü hosszabb elbeszélés, mely a gondos, ésszerüen gazdálkodó háziasszony dicséretét zengi. A naptár ezeken kivül nemcsak az 1912. évi rejtvénypályázat megfejtői között ez évi április hó 20-án megtartott kisorsolás eredményét tartalmazza, hanem közli az 1913. évi 2000 koronás rejtvénypályázatot is, a mely összeg 7 fő- és 165 melléknyeremény alakjában kerül kisorsolásra a megfejtők között. A naptár utolsó oldalai a „Naptár-bácsi" részére vannak fenntartva, a ki praktikus, kipróbált tanácsokat osztogat, melyeknek a házban, udvarban és kertben, valamint az egészségápolás terén vehetjük hasznát. Minden üzletben, a mely Schicht-árukat tart, mostantól kezdve ingyen kapható ezen naptár, mely egyébbként ezuttal humoros érzékkel megrajzolt cimlappal jelent meg.

A „Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Rt." sertéshizlaldájában (Ősi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.

x **Kossuth-utcza 6 sz. ház** emeletén a Körösz felőli oldalon modern **három szobás lakás** mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Jenny Jenő** órás, ékszerész és látszerész az **UJÉVI** alkalomra ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **S.-ent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javitásokat pontosan eszközölök. Tanuló felvétetik.

Praktikus és olcsó
ékszer- és óra-ajándékok
Schmutzler Jánosnál
szerezhetők be Nagyvárad, Bazár-épület.
Órajavitások szakszerüen eszközöltetnek.

x **A „Kispipa" uj köntösben** A helybeli és vidéki közönség régi, kedvel szórakozóhelye, a *„Kispipa"* ódon helyisége melletti modern épületben, tágas, füstmentes termekkel, villanyvilágitással, a hygiena minden követelményével ellátva áll rendelkezésére a szórakozni vágyó közönségnek. Jó konyháról, kitünő italokról gondoskodik és számos látogatást kér *Szujker Tamás* vendéglős.

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

x **Női chevreaux** v. box cipő 7 kor. férfi box cipő 8 kor., chevreaux 9 kor., fiu box cipő 7 kor. 35—39 számig finom női fél cipő 5 kor., nyú szőr kalap 5 kor. állandó parti vételek Feketénél Elite-kávéház mellett. Calosnik nagyon olcsó árban.

Valódi **Amerikai** és **Chassala cipők,** legjobb **Boralino** és **Pichler kalapok**

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

SZINHÁZ

Heti müsor:

Vasárnap délután: Szép Heléna. Este Gazdag leányok. (Operette bemutató.)

Hétfőn: Gazdag leányok.

Szerda d. u. Abrahám a menyországban. este Gazdag leányok.

Csütörtök: Miniszterelnök. (Nagy Endre vigjátéka, bemutató.)

Péntek: Miniszterelnök.

Szombat: Miniszterelnök.

Vasárnap: d. u. Kis gróf. Este A farkas

Hétfő: délután Falu rossza. Este: Leányvásár.

Kedd: Éva.

—

Leányvásár. Tegnap este már két vendégszerelpés is volt egyszerre. A Leányvásárban folytatta Lendvay Mici vendégszereplését, mig a beteg Kabos szerepét Máté Aladár debreceni szinész játszotta, Lendvay nem igen gyarapitotta eddigi babérait, nem volt rokonszenves. Máté valóságos táncakrobata, táncaiban meglepő dolgokat produkált. Mást nem irhatunk róla. Medgyaszay alakitása most is kimagaslott az együttesből.

Gazdag leányok. Ma este operette premiere lesz a Szigligeti-szinházban, ahol ez alkalommal Strauss egyik igen kedves a fővárosban nagy hatást keltett operettéje: a Gazdag leányok kerül bemutatóra. Az operette zenei szépségei megkapóak és nagyon kedves eredeti a librettója is az operettének, amelynek nagyváradi bemutatóján érdeklődést fog kelteni Kerner szinházi karmester egy fülbemászó zenéjü, finom keringője, a melyet betétként énekelnek. A Gazdag leányok hétfőn, kedden és szerdán marad müsoron.

Szép Heléna. Ma vasárnap délután 3 órai kezdettel Szép Heléna kerül szinre, a cimszerepben Görög Olgával. Az operette repriz érdekessége, hogy a legpompásabb komikus szerepet: Menelauszt ez alkalommal Leővey Leó játsza.

Ne hagyja magát félrevezetni!

Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u. 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3.** A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a **gyártást** is felvettem. **10 éve fennálló vállalatom** a legnagyobb garantia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges pártfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN.**

EGYESÜLETEK

Meghivó. A nagyváradi önkéntes tüzoltó egylet 1913. évi január hó 5. napján vasárnap délután 4 órakor a tüzoltóőrtanyán rendkivüli *közgyülést* tart, melyre az egyesület alapitó, pártoló és müködő tagjait ezennel meghivom.

Nagy-Várad, 1912. évi december hó 27. napján.

Lukács Ödön,
parancsnok.

Tárgyak: 1. A lemondás folytán megüresedett alparancsnoki állás választás utján való betöltése.

2. A lemondás folytán megüresedett mászó szakaszparancsndki állás választás utján való betöltése.

3. Az elhalálozás folytán megüresedett szivattyus szakaszparaucsnoki állás választás utján való betöltése.

4. Az esetleges inditványok a melyek a közgyülés határidejét megelőzőleg 48 órával a parancsnokhoz bejelentendők.

IRODALOM

A **„Vasárnapi Ujság"** december 29-iki száma, mely ebben az évben az utolsó, pompás képekkel és magas szinvonalu tartalommal jelent meg. Képei közül kiválnak a Nemzeti Szalon kiállitásáról, a Mexikói leány királyszinházi előadásáról, a bajor trónváltozásról fölvett képek. Pálya Tibor ujévi rajza, a trieszti uj Erzsébet királyné szobor, stb. Szende-Dárday Olga érdekes regénye ebben a számban fejeződik be; Lakatos László és Kupcsay Feliczián novellái, Fejes István verse, Schöpflin Aladár szinházi cikke gazdag irodalmi olvasmányt adnak. Egyéb közlemények: Farkas Zoltán cikke a Nemzeti Szalonról, cikk a párisi Ronart-képgyüjtemény árveréséről s a rendes heti rovatok: Irodalom és müvészet, sakkjáték, stb.

TANÜGY

Szabászati mestertanfolyamok. A Techn. Iparmuzeum 1913. évi január 2-án a férfi szabómesterek, női szabómesterek és cipészmesterek részére mestertanfolyamot létesit. E körülményről a már jelentkezett mester urakat azzal figyelmeztetem, hogy az előadások január 2-ikán — csütörtökön este — 7 órakor kezdetüket veszik. Amennyiben pedig még néhány hely üresedésben van, különösen a cipészek tanfolyamán, a jelentkező mesterek és segédek január 1-ig felvétetnek. Nagy-Várad, 1912. december 22. *Szüts* Izsó, ipariskolai igazgató, a tanfolyam vezetője.

MULATSÁG

Kisiparosok háziestélye. A „Nagyváradi Kisiparosok Egyesülete" 1913. évi január hó 11-én szombaton este a „Fekete-Sas" nagy éttermében részben a létesitendő iparos nyugdij-intézmény, részben a saját könyvtárának alapja javára: müvészi müsorral és tánccal egybekötött zártkörü házi estélyt rendez. Kezdete este 8 és fél órakor. Belépti-dijak: Személy-jegy 1 kor. 50 fill. Családjegy (3 személyre) 3 korona. A jótékonycél érdekében szives felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A hölgyek kéretnek egyszerü öltözetben megjelenni.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

SAJTÓPÖR
egy nagyváradi lap ellen.

Karácsonykor általános magbotránkozást keltett Nagyváradon, hogy az egyik nagyváradi lap a karácsonyi mellékletén gyalázatosan kipellengérezett egy nagyváradi uri asszonyt. Olyan képet közölt róla, aminőt tisztességes lap nem közölhet.

Ez a kép a netovábbja a női becsület durva, közönséges megsértésének s általános felháborodást keltett mindenütt, különösen a családi körökben, ahol féltve óvják a családi ház tisztességét minden szennytől s most éppen karácsony napján csempésztek be az ünnepi számmal egy galádul pornografikus, szennyes képet. Még a Kis Élclap, a Magyar Figaró is meggondolta volna, ha valaki ilyen képet közzé akart volna be tétetni bennünk. Nagyváradon kellett napilapnak akadnia, mely nem átallotta a tisztesség ellen ezt a merényletet elkövetni.

A vakmerő sértés természetesen nem maradt megtorlás nélkül. A becsületében meghurcolt urinő férje ügyvédhez fordult és a támadásért a biróság előtt fogja megszámoltatni az illető lapot. A női becsület ellen intézett ilyen merénylet természetesen nem is maradhat illő megtorlás nélkül.

Jellemző, hogy az illető ujság előfizetői közt eddig ott volt a meghurcolt urinő édes atyja is. Az ide küldött lappéldányból a pornografikus képet kihagyták — és ezzel a lap maga ismerte be, micsoda célja volt a kép közzétételével.

A közönség érdeklődéssel várja a sajtóperben minél előbb a biróság itéletét.

NYILTTÉR

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával müvészikivitelben szajpadlás nélkül is készit **kitünő hirnevü**

Fogtechnica

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth u. 2.

Fekete Sassal szemben

TÁVIRATOK

A pápa boldog uj évet kiván a fejedelmeknek.

Róma, dec. 28.

Merry del Val pápai államtitkár karácsonykor az összes katholikus államok uralkodóihoz szerencsekivánó iratot intézett. Most történt először, hogy az államtitkár ilyen feliratba politikai megjegyzést is foglalt, azt az óhajtását fejezvén ki, hogy a világbéke megmaradjon.

—

A választójogi tervezet.

Bécs, dec. 28.

(Saját tud.) Lukács László ma délelőtt 11 órakor jelent meg Ő felsége előtt kihallgatáson. Az uralkodó azonnal fogadta a kormány elnökét. A kihallgatás egy teljes óráig tartott. Az audiencia után Lukács a külügyminiszterrel tárgyalt hosszabb ideig. Beavatott helyről jelentik, hogy az audienciának igen fontos jelentősége van. Az uralkodó ugyanis hozzájárult ahoz, hogy Lukács a választójogi tervezetet beterjessze a képviselőháznak. Lukács már intézkedéseket is tett, hogy a képviselőházat december 31-ére összehivják. Ezen az ülésen fogja a miniszterelnök a választójogi javaslatot beterjeszteni hosszabb beszéd kiséretében.

—

Belgrád protestál.

Belgrád, dec. 28.

(Saj. tud.) Óriási izgalom uralkodott ma Belgrádban. A Dunai hajók egyikéről rálőttek a szerb partokra. A lakosság nagy tömegben vonult Ugron nagykövetünk palotája elé és tiltakozott a magyar hajók fegyveres fellépése ellen. A lövések szerencsére nem találtak. A tömeget katonaság oszlatta szét.

—

Az első vonat Szalonikiből Belgrádba.

Szaloniki, dec. 28.

Ma indult el innen az első közvetlen vonat Belgrádba. Az utasoknak csak Gumendsában kell átszállniok, ahonnan a szerb vasutak közlekednek. Gondoskodás fog történni, hogy Üszkübből Nisbe és Belgrádba közvetlen összeköttetés létesüljön. Már a mai első vonat is zsufolva volt.

—

Görögök kegyetlensége.

Konstantinápoly, dec. 28.

A görög bandák betörtek a koloniai helytartóságba és az albánokat felkoncolták. A férfiakat máglyán égették el.

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

SZERKESZTŐI POSTA

Alfa. A naptárban jönni fog.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanyha.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	11.—
Áprilisi buza (1913.)	11.80
Októberi rozs	10.40
Áprilisi rozs (1913)	10·52
Októberi zab	11.82
Áprilisi zab (1913)	11.24
Szept. tengeri	7.74
Máiusi tengeri (1913)	8.03

—

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	786.—
Osztrák hitelrészvény	603.—
Jelzálogbank	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	506.—
Magyar bank	531.—
Közuti vasut	651·—
Városi villamos	373.—
Salgótarjáni kőszén	713.—
Rimamurányi	689·—

UJÉVI ÖRÖMÖK

és meglepetések szerzésén gondolkozik most mindenki. Azt a nehéz problemát, hogy hogy lehet szép, hasznos és kellemes **ujévi ajándékokat** választani, ugy oldják meg a nagyváradiak, hogy elmennek az

Apolló drogueriába,

ahol a következő ujévi ajándékul alkalmas cikkeket vásárolhatják:

A legideálisabb szépitőszerek, tudvalevőleg az **Y-Pó gyártmányok.** A szeplőket és a májfoltokat eltüntetik. **C. Trau**-féle, **K. U. T.** és Thea kanna védjegyü theák. **Battle Axe** rumok. Rum és Liquör essentzek. Legfinomabb francia és magyar cognacok. — **Hurutszelotke** cukorkák a legjobban óvnak a köhögés ellen, **60 fillér.** — **Roger Gallet, Houbigant, Cotty D., Orsay Cottan, Delettrez, Legrand** parfümök az elismert legkiválóbbak. **Angol és francia szappanok. Manicür** és **fésü készletek** a legmüvészibb formáju kazettákban. A ki ujévi ajándékot vásárol, látogasson el **Farkas István**

Apolló drogueriájába

Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota. Telefon 1302.

Meghivó.

A «Pecze-Szőllős és Vidéki Takarék és Segélyegyleti Szövetkezet» **1913. január hó 5-én** vasárnap délután fél 4 órakor tartja meg

15-ik rendes közgyülését

saját helyiségében.

Tárgysorozat:

1. Szövetkezeti elnökválasztás.
2. A mérleg, továbbá a nyereség- és veszteség-számla bemutatása.
3. A haszon felosztási tervezet bemutatása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése alapján a felmentvény megadása.
5. Az alapszabályok 8. § értelmében hét igazgatósági tag választása 3 évre.
6. Az alapszabályok 9. §. értelmében három felügyelő-bizottsági tag választása 3 évre.
7. Az alapszabályok 10. §. szerint (5) öt szövetkezeti tanácstag egy évre választandó.
8. Esetleges inditványok.

Pecze-Szőllős és Vidéki Takarék- és Segélyegyleti Szövetkezet 15-ik zárszámadása az 1912. évről.

Mérleg-Számla.

VAGYON

Főkönyv				TEHER	Főkönyv				
25	Készpénz			873 88	1	Részjegy-számla			27150 —
14	Nagyváradi Takarékpénztárnál betétünk			10495 19	2	Heti betétszámla VII. évtárs.-nál	25481 12		
					3	» » VIII. »	5277 60		
5	Váltó számla	52235 —			4	» » IX. »	4285 60		35044 32
	Váltó számla Jelzálogilag biztositva	49000 —		101235 —	15	Takarékbetétek			56363 20
7	Elismervény-számla VII. évt.-nál	10429 92			20	Tartalékalap számla			1500 —
8	» » VIII. »	2009 —			21	Osztalék számla, felnem vett osztalékért			5 —
9	» » IX. »	742 —		13180 92	32	Hitelezők számlája			50 —
19	Felszerelések számlája			200 —	12	Átmeneti kamatokért			960 —
28	Különféle adósok			137 52	27	Nyereség: elővezetve 1911. évről	885 50		
						1912. »	4164 49		5049 99
				126122 51					126122 51

Nyereség- Veszteség-számla.

VESZTESÉG

Főkönyv				NYERESÉG	Főkönyv			
	Üzleti költség:				27	Nyereség elővezetés 1911. évről		885 50
18	Tisztviselők fizetése	1300				Kamat számlák:		
	Házbér	120			12	Váltók után		7051 27
	Adó	111 38			11	Évtársulati kölcsön után		492 81
	Nyomtatv. és egyéb kiadások	373 57		1904 95	31	Betétünk után		288 17
17	Viszleszámitolási kamatok			428 60	10	Mulasztási illeték számla		117 84
31	Betétek utáni kamat			2348 90	13	Kezelési dijak		2061 14
30	Tőkekamat adó			234 89	22, 23, 26	Egyébb bevételek		30 60
12	Átmeneti kamatok			960 —				
27	Nyereség elővezetés 1911. évről	885 50						
	1912. »	4164 49		5049 99				
				10927 33				10927 33

Katona János,
pénztárnok.

Váradszőllős, 1912. december 28-án.

Szabó János,
h. vezérigazgató.

Papp József,
könyvelő.

IGAZGATÓSAG:

Béres István **Krajcsy György**
Fernbach Antal **Schmidt Antal**
G. Szabó János

FELÜGYELŐ-BIZOTTSAG:

Lővenstein Zsigmond
fel. b. elnök.
Roskovits Béla **Sziafkay Mihály**

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota)** és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Belépési felhivás.

A polgári takarék és segélyszövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám

1913. január 1-én megnyitja 18-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton is felhivja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az uj évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerinti számu törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetekint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk utján is eszközölhetik. Az uj évtársulat 3 évig tart, melynek eltelte után a tagok az általuk ekként megtakaritotlt tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyüjtsön és hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozditása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyujtson.

Kölcsönök adatnak :

a) a heti befizetések 9 tizedrésze erejéig minden további biztositék nélkül ;

b) ingatlanokra ;

c) elegendő biztositékot nyujtó kézi zálogra;

d) megfelelő kezesség mellett váltókra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási dij fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az uj évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósittatnak. A kölcsönökről kiállitott kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos utca 4. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek

Nagyvárad, 1912. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarék- és segélyszövetkezet igazgatósága.

Mezey Dezső

toronyóra készitő

Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégibb és legmegbizhatóbb toronyóra készitő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.

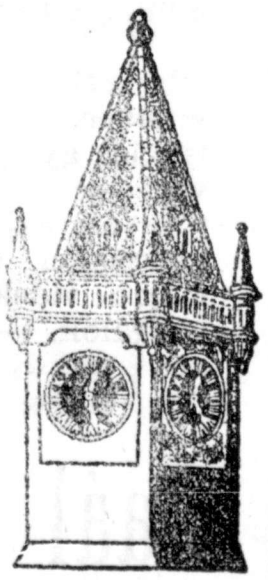

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld.

Ananas

Jamaika rum

GORDON-STAFFOD & CO

londoni cégtől eredeti töltésben a legfinomabb és legnemesebb

Jamaika rum teához.

Kizárólagos raktár :

Nagyváradi Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezeténél

Nagyvárad, Rákóczy-ut 6. sz.

TELEFON 769. TELEFON 769.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona

Elfogad takarekbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyujt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamat mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindennemü bankszerü beszedésekkel (incassó olcsó dij mellett.

Előleget nyujt értékpapirokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósit házakra és földbirtokokra

---

Autó (automobil) tulajdonosok szives figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló mühely!

TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbizás naponként azonnal el lesz intézve. Javitások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvétetnek.

Kajári Dezső

villamosvilágitási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos világitási és erőátviteli házitelefon **csengő berendezéseket**. Motor és dinamó tekercselések és szakszerü javitások. **Izléses kivitelü csillárokat rajzszerint készit és átalakit. Éjjeli ügyeletes szolgálat.**

Telefonszám 1192.

Igen jó keresetre

tehetnek szert nők csipkehorgolással. Fordu janak válaszbélyeggel ellátott levélben a

Magyar Háziiparfejlesztő vállalathoz Déván.

Ujdonságokat

kis villamossági, világitási, valamint tűziáru és ajándék-tárgyakban — viszonteladóknak ajánl: M. Vogelsang, Wien, IX/2, Alserstrasse 16.

Árjegyzék ingyen.

„Styria-Universal“

Képviselők ke restetnek! **Kötőgépek**

megmunkálnak **finom** és **vastagszálu pamutot ugyanazon gépen.**

Árjegyzék ingyen. Részletfizetésre is.

Styria-Kötőgépgyár, Graz, III.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részvénytársaság, Nagyvárad.

Értesitès.

Tisztelt üzletfeleinket ezennel értesitjük, hogy Teleky-utca 5. sz. alatt, a volt Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank üzlethelyiségében levő fiókunkat csak **ez évi december hó 14-ig** tartjuk fenn, miután e napon **Bémer-tér 4. sz. alatt** ujonnan épült intézeti központi helyiségünkbe költözünk át.

Kérjük tehát t. üzletfeleinket, hogy **december 14-től** kezdve bennünket már önnti **új helyiségünkben** (Bémer-tér, 4. sz.) sziveskedjenek felkeresni.

Nagyvárad, 1912. december 5.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.

Horgony-Syrup. Sarsaparillae compos.

Vértisztitószer. Üvegje 3.60 és 7.50 kor.

Horgony-Liniment. Capsici compos.

A **Horgony-Pain-Expeller** pótléka.

Fájdalomenyhitő bedörzsölés

meghülésnél, rheumánál, köszvénynél stb

1 Üvegje .80. 1.40. 2.— kor

Horgony-Vas-Albuminat-Tinktura.

Vérszegénységnél és sápkórnál. — Üvegje 1.40 kor.

Beszerezhetők

a legtöbb gyógyszertárban vagy közvetlenül RICHTER dr. az „Arany oroszlán“-hoz czimzett prágai (I. Elisabethstraße 5) gyógyszertárából.

Főraktár Magyarország részére:

Török gyógyszertár Budapest.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utcza 30.

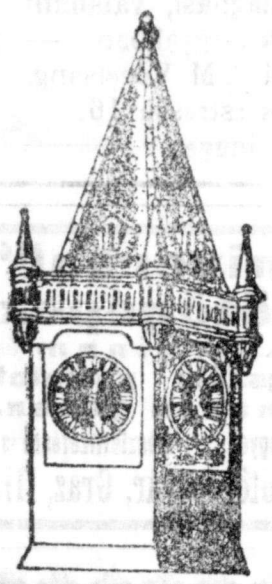

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs" és „szabadlengésü" járattal, réz kerekekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kivánatra.

Saját ház.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész. Szaniszló-u. 55.

Készit uri- és női cipőket mérték szerint. Javitások jutányos árban. Meghivásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

Francia tűzhelyek!

egyedüli gyártója:

Vajnovszky József

épület- és műlakatos mester

Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 27. sz. alatt

Telefon 11-37. Telefon 11-37.

Meg van!!

az asszonyok öröme!

Nem kell többé mérgelődni, csekély tüzelővel gyorsan lehet sütni és főzni, **régi tüzhelyeket** (sparhelt) **át lehet olcsó pénzért alakitani**. Háztulajdonosok, mérnök és épitész uraknak **árengedmény**.

Továbbá minden néven nevezendő iakatos munkák jutányos árban. Meghivás esetén házhoz jövök. Vidéki levelekre válaszolok.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz- és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére **templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akácz-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézeskalács különlegességeket**. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907. Telefon 907.

Butor! Dacára a rossz pénzviszonyoknak, abban a helyzetben vagyok, hogy mindennemü butort, ebédlő, háló-, uriszoba, szalon, kastély, szanatórium és penzio-berendezést, **a legelőnyösebb feltételek mellett** szállithatok. — Kérjen ingyen prospektust.

Kroh lakásberendező. Budapest, IV., Váci-u. 8/v.

Nem bankhitel. Váltó nem kell. Váltó nem kell.

Fey Rezső

mű-bádogos, vizvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 2. szám.

TELEFON 532. TELEFON 532.

Készit udvari vagymentes closettekat vizöblitéssel. Angol-closett berendezést, viztartány vagy öntöttvas closett csapokkal ráto öblitéssel. Mindennemü épület- és diszbádogos munkát. Vil anyerő gépekkel berendezve.

Figyelem!

Fióküzlet nincs!

NAGY GYULA

Nagyvárad, Olaszi, Rákóczi-ut

ajánlja saját gyártmányu **kefe** és **meszelő nagyraktarát.** Dus választék **finom illatszerekből, pipere-szappanokból** és mindennemü **fésükből** és **hajtűkből.** Raktáron tart **fürdő** és **kocsimosó szivacsokat** jutányos árban. **Fogkefék** felelősség mellett. Különböző karácsonyi és ujévi ajándékok olcsó bevásárlási forrása.

Figyelem!

Fióküzlet nincs!

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

épitkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület épitését, átalakitásokat, csatornázásokat szakszerü kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a **legujabb találmány** szerint teljesen szárazzá alakitjuk át felelősség mellett.

Szives megbizásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesitett kőmüvesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.

Saját ház. Telefon 1118.

UJDONSÁG!

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A **„Csodaréztrombita"** rendkivül erős, vastag sárgarézből van készitve, könnyen fujható, 45 cm. hosszu, szép, tartós billentyükkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal

csak 6 korona

Wágner a hangszerkirály országszerte elismert elsőrendü hangszeráruháza, BUDAPEST JOZSEF-körut 15. Fényképes hangszerárjegyzék ingyen. Ovás! Figyelem a pontos czimre és házszámra.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy

Csengeri-utcza 21-ik szám alatt

saját házamban, egy a mai kornak mindenképen megfelelő

= épület és = műbutor asztalos

mühelyt létesitettem. Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszertár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel ugy helyben, mint vidékre készséggel szolgálok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló

tisztelettel

Gaál József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52. TELEFON 11-52.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

műasztalos

Szacsvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nyomára azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés dijtalan.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.

Mokos Sándor.

„Varázsfuvola."

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „**Varázsfuvola**" rendkivül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt **csak 4 korona.**

Csakis **Vágner „Hangszer-Király"** országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, **Budapest, József-körut 15.** — Gyorsjavitó műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Házi csatornázást

szakszerüen készit

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagypiac-tér 1. Telefon 969. Gyár: 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép, kőpor, oltott mész stb. eladás.

Nagyvárad város

VILLAMOS MÜVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesitjük a t. **közönséget**, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállitjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

¼ lóerőtől minden nagyságban.

Telefon szám 514. **Főszerelő telefonja 55. sz.**

„NIGRIN"

a legjobb cipőkrém az egész világon

Az eddigi világhirü wiksnek vitriol nélküli gyártása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

cs. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás.

Vas- és Rézipar Részvénytársaság, Nagyvárad.

Ujévi butorkiállitás!

Az uj WEISZLOVITS-palotában (Rákóczy-ut 13), valamint TELEPÜNKÖN (Kolozsvári-u. 39. szám) elismert minőségü gyártmányainkból

kiállitást rendezünk.

Megtekintés vételkötelezettség nélkül. Réz és vas baba-játékágyak. **Eden-pamlag szabadalom.** Nappal gyönyrü oltomán, éjjel kényelmes fémágy. — Gyártmányaink eredeti tervek szerint is készülnek, rajzok, költségvetés dijmentesen. **Butoralbum** kivánatra ingyen. Az ágyaink **szabadalmazott kapcsolással** készülnek, azért szavatolt téregmentesek.

Vas- és Rézipar Részvénytársaság, Nagyvárad.

Ujévi vásár! Ritka kedvező alkalom

a fiók-üzleteimet a fő-üzletbe bevonom!

A tetemes átszállitási költségek megtakaritása végett

Mindhárom üzletemben az eladást **bevásárlási árban foganatositom.**

Az olcsó eladás hétfőn, december 16-án megkezdődött.

Czillér Imre

Fő-üzlet: **Szent László-tér 1. szám alatt.** — Fiók-üzletek: **Rákóczi-ut 7. és Szent László-tér 6.**

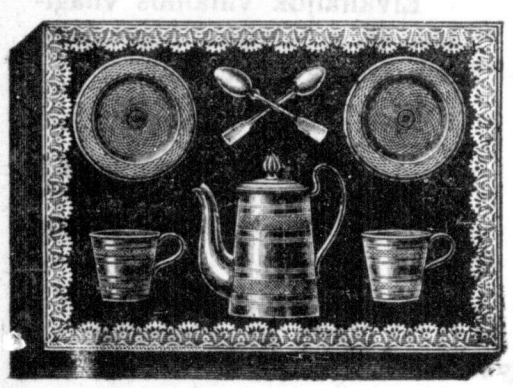

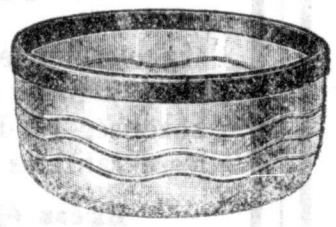

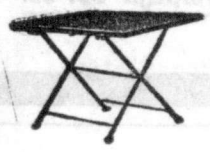

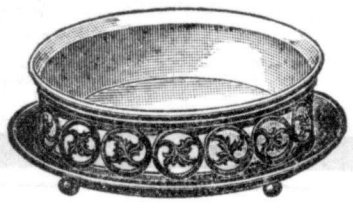

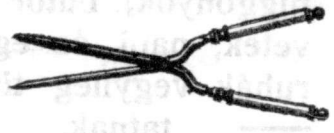

TARSOLY és RISZTÓ Nagyvárad, Rákóczi-ut

különlegességek vaskereskedése.

Valódi porosz fűtőszén **házhoz szállitva.**

Legfinomabb mézeskalácsok

és mindennemü cukorkák nagyválasztékban gyári áron.

Jótékony intézetek, iskolák és egyletek részére nagy árengedmény.

Valódi akáczviràg-mézből készült mézeskenyér, mandulás-, töltött- és Nürnbergi mézeskalács különlegasségek. **Debreceni mézestányér, debreceni vajasperec.**

Valódi akácvirág és csemegeméz.

Karácsonyfára való és Tündér-fényszóró gyertyák. Régi megbizható üzlet e szakmában.

Alapittatott: 1835. évben. *Fröhlich József Nagyvárad, Szent Fános-u.* Telefonszám: 907.

Telefon 245. sz. Telefon 245. sz.

Kalenda János

czégnél Nagyváradon

a Szent László-téren

legjutányosabban beszerezhetők mindennemü

Varrógépek

Gramofonok

Kerékpárok

Vadászfegyverek és vadászati kellékek óriási választékban; ugyszintén **utazási czikkekből** is nagy választék található.

Fenti árucziklkek előnyös részletfizetésre is kaphatók.

Carbid olcsó napi árban.

Varrógépek, gramofonok olcsón javittatnak.

Fleglmann

divat áruházában

Nagyvárad, Bémer-tér.

Leszállitott árak:

Leány felöltők	20 koronától
Női téli felöltők	50 koronától
Peluche felöltők	75 koronától
Szőrme bundák	1 00 koronától
Perzsiáner kabátok	500 koronától
Costüm kelmék	3 koronától
Bluz kelmék	2 koronától
Barchetok	50 filértől
Reklam szövet 120 cm. széles	1 koronától
Reklám flanell	45 filértől

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapittatott 1893. **Freund Benjámin** Alapittatott 1893.

műórás, ékszerész és látszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakitása miatt a teljes raktáramat kiárusitom eddig nem létező leszállitott árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyürüket, fülfüggőket és más ékszernemüeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50 % engedmény.

Izsák Lidia

mellfüzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országszerte nagy népszerüségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Föz. üzlet: TELEFON 51—53. szám.

Mezey János és Társa

füszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Hallatlan

olcsó árban készit **Piski Ferenc** cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni

Szent János-utcza

sarok, Schvarc Farkas-féle házban.

HA A KOSSUTH-

utczába vezeti útja, keresse fel a legjobb hirnévnek örvendő

KEPES ETEL

varró- és bimző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka- anyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál

Rákóci-ut

Telefon. 630.

Tátray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vizvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

láncKútat

MÁRKUZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u 1. sz.

Czukrász

sütemények minden alkalomra házhoz szállitással jutányos árban eszközöltetnek. Meghivásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expediálás.

Molnár János cukrász

Kolozsvári-u. 50.

Legolcsóbban vásárolhat

Haás Simon

divatáru üzletébe **Kert-utcán a Lőwinger-féle helyiségbe,** férfi- és női divatcikkeket és mindennemü rövidárut.

Alapittatott 1895-ben.

Deo Adiuvante!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapittatott 1895-ben.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténkint **Bebe Kálmán** teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utcza.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészete és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabiróságok és körjegyzőségek szerződéses szállitója.

ROZSNYAY JÓZSEF

nű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a müvészi kivitelü különlegességi munkákat is kellő szaktudással a legpontosabban elvégezhetem. Készitek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden still és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kisérlet elengendő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel **ROZSNYAY JÓZSEF**, müasztalos.

Szántó Dezső

első

nagyváradi REDŐNY-GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Nyomtatványok

a legjutányosabb árban készittetnek

a Szent László-nyomda r.-t-nál

Szilágyi Dezső-utca

Kerékpár varrógép s gramophon javitásokat készittetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18.

Az összes alkatrészek állandóan raktáron.

TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemü gáz és villanyszereléseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD,

Szt. János-u. 34.

Készit mérték szerint uri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghivásra házhoz jövök.

Petry Arpád

órás- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Riesztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemü müszerészi munkak szakszerü javitása elfogadtatik.

Alapittatott 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntöde

NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.

UJ keztyüs és sérvkötő készitő!!

Keztyük mérték után gyorsan és legjutányosabb árban készittetnek. Báli keztyük 70 cm. hosszu, csak 6 korona. Tisztitások és javitások azonnal eszközö tetnek. **Ruganyos sérvkötők** 4 korona.

HORVÁTH R.

Nagyvárad. Szt János-utca

Költözködéskor a legcélszerübb

HIRN M. és FIA

villamossági vállalatához fordulni

Kossuth Lajos-u. 16. sz.

Nagy csillárraktár.

Telefon 10-54. Telefon 10-54.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett késes és köszörüldéje

Kert-utcza, 4. szám.

Elvállal mindenféle speciál köszörüléseket és javitásokat, haj- és szakál vágó és lónyiró gépet, zsilette és mindenféle más borotvák köszörülését pontosan eszközli.

RUM és LIKÖR

házilag való készitéséhez legjobb **essentiák**

:: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT

„Angyal" drogueriában

BÉMER-TÉR.

Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhetők:

Szent László-nyomda r.-társ.-nál

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világitási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készit

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata **Szalárdi-u. 9.** Költségvetéssel dijtalanul szolgálok, meghivásra azonnal jövök.

Ha a Szent János-utcába vezeti útja, keresse fel a

Szerecsen Királyt,

ahol a legolcsóbban lehet vásárolni **harisnyát, keztyüt, trikót, csipkét. Himzések és szalagok, fehérnemüek, rövidáruk** nagy választékban. Szives pártfogást kér

UNGERLEIDER SALAMON

Szt János-utca 4.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon